

Ján Duda: Manželské právo katolíckej cirkvi v kontexte súčasnosti

Leges, Praha, 2021, 207 s., ISBN 978-80-7502-563-0.

Manželství je jedním z nejdůležitějších právních institutů. Ne nadarmo jej světské právo považuje spolu s vlastnictvím a smlouvou za jeden z pilířů soukromého práva. Je nepochybné, že manželství hraje ve společnosti nezastupitelnou roli a představuje nejlepší způsob vzájemného soužití muže a ženy, umožňující vznik příznivých podmínek pro řádnou výchovu potomků. Tím v konečném důsledku zajišťuje i přežití lidského rodu.

Kanonickoprávní úprava manželství je oproti světskému právu mnohem starší, obsáhlejší a propracovanější. Vystupuje v ní do popředí svátostná povaha manželství uzavřeného pokřtěnými manžely, jakož i zásada jednoty a nerozlučitelnosti manželství, vyplývající z božského práva. Tyto a další specifické aspekty kanonického manželství činí církevní manželské právo poměrně složitým oborem církevního práva, majícím závažné a zcela praktické, každodenní dopady na převážnou většinu věřících, nacházejících se v manželském stavu. O nesmírném významu manželského práva svědčí i vysoký počet manželských kauz rozhodovaných církevními soudy, které se zabývají manželskoprávní problematikou ve více než 90 % případů.

K uvedení do manželského práva katolické církve může výborně posloužit kniha *Manželské právo katolíckej cirkvi v kontexte súčasnosti*. Jejím autorem je Mons. Prof. ThDr. JCLic. Ján Duda, PhD., kněz Spišské diecéze a soudce jejího církevního soudu, profesor kanonického práva na Právnické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě, dlouholetý člen Společnosti pro církevní právo.

Kniha je třetím vydáním autorova díla *Katolícke manželské právo*, navazujícím na vydání z let 1996 a 2007. Jejím cílem je dle autorových slov prezentovat platné manželské kanonické právo. Přitom poukazuje na silné a slabé stránky dnes platné legislativy. Vysvětluje, co je v tomto právu božské a tím nedotknutelné a co je potřebné změnit a upravit podle současných okolností a potřeb jednotlivců i společnosti s určitou perspektivou *de lege ferenda* (s. 12).

Autor se zabývá také mimoprávními pojmy souvisejícími s manželstvím, kterými je vzájemná láska manželů, předmanželská příprava nupturientů anebo vliv neprávnických církevních dokumentů, zejména posynodální exhortace papeže Františka *Amoris laetitia*.

Knihy je rozdělena do osmi kapitol. Začíná definicí, právní povahou a typologií manželství. Pokračuje kapitolou o přípravě na manželství a třemi kapitolami o základních předpokladech k uzavření platného manželství. Ty představuje *manželský souhlas*, *absence překážek manželství* a *dodržení formy uzavření sňatku*.

Šestá kapitola je věnována smíšenému manželství mezi křesťany různých vyznání, další kapitola oběma formám konvalidace neplatného manželství: jednoduché nápravě i nápravě manželství v základu (*sanatio in radice*). Poslední kapitola s názvem *Na pomoc složitým manželským případům* popisuje nejprve proces k prohlášení manželství za nulitní a možnost separace manželů za trvání manželství. Poté se zabývá různými formami rozloučení manželského svazku, které představuje rozvázání uzavřeného, ale dosud sexuálním aktem *nezavršeného* manželství, *privilegium paulinum*, *privilegium petrinum* a další.

Čtenáři ocení stručnost, přehlednost a výstižnost autorova výkladu, který vychází převážně z exegeze norem kanonického práva, judikatury římských církevních soudů a odborné literatury italských kanonistů. Na vhodných místech je výklad doplněn krátkými historickými exkurzy, kterými autor dokresluje vývoj některých důležitých právních institutů či jednotlivých právních norem.

Knihu lze vřele doporučit všem studentům církevního práva, pracovníkům církevních soudů jakož i manželům a nastávajícím manželům, kteří chtějí získat informace o právních aspektech všech manželství v kanonickém právu, tedy nejen manželství církevního.

Jakub Nagy